

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 05 Temmuz 2019
Sayı : 917

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 05.07.2019 13:41
Sayı: -120.10-E.00000499871

E.00000499871

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2018 ve 2019 yılı mart – nisan aylarında Karadeniz’de çok sayıda ölü yunusun karaya vurduğu gözlenmiştir. Ölümlerin çoğunluğunun sebebinin tesadüfi ağa takılma olduğu tespit edilirken, muhtemel hastalıklara ilişkin çalışmaların halen ilgili sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerce sürdürüldüğü bilinmektedir. Karadeniz’de üç yunus türü bulunmaktadır. Bunlar; afalina, tırtak ve mutur’dur. Afalina ve mutur türleri kıyisal bölge yunusları olup tırtaklar ise daha çok açık deniz yunuslarıdır.

Karadeniz’de yunusların hayatlarını tehdit eden en önemli faktör, “tesadüfi ağa yakalanma”dır (bycatch). Afalina ve daha çok muturlar, ilkbaharda özellikle kalkan balıkçılığında kullanılan dip uzatma ağıları nedeniyle tesadüfi ağa yakalanarak ölmektedir. Muturlar, ağıları “ekolokasyon” ile ancak yaklaşık 5 metre kala fark ederken, afalinalar 30 metre uzaklıktan fark edebilirler. Bu nedenle mutur ölümleri daha çok görülmektedir. Tırtaklar ise açık deniz yunusu olmalarından dolayı, hamsi gibi küçük pelajik balıkları avlamak için yapılan gırgır gibi çevirme ağılarında hayatlarını kaybetmektedirler.

Gırgır balıkçılığındaki bu etkileşim 10 yıl öncesine kadar fazla görülmezken, son zamanlarda aşırı balıkçılık faaliyetleri nedeniyle azalan balık stokları üzerindeki artan rekabet, yunus ölümlerinin de artmasına neden olmaktadır.

Diğer bir ihtimal ise hastalıklardır. Özellikle besin azlığı ve deniz kirliliği nedeniyle bağışıklık sistemi zayıflayan yunusların hastalanmaları sonucu kitlesel ölümler görülebilmektedir. Ancak bu vakalar için bir salgın hastalık bulguları düşünülmemektedir. Ölümlerin izlenmesi, belgelenmesi ve uzmanlar tarafından ölü yunuslar üzerinde nekropsi yapılması, olası bir salgın başlangıcını kaçırmamak için önemlidir.

Kasti öldürme, yani ateşli silahla vurulma vakaları da yunusların bir diğer ölüm sebebidir. Koruma altında olmalarına rağmen ateşli silahlarla vahşice öldürülmüş olan yunuslara ve Akdeniz foklarına rastlanmaktadır. Öldürülen hayvanların sayısında artış görülmesine rağmen somut tedbirler alınmamaktadır.

E.00000499871

Karadeniz'de yunusların ölümüne neden olan etk
belirlenmesi, aşırı avlanma ile yanlış balıkçılık faaliyetlerinin tespit
edilmesi ve denizleri terörize eden kara avcılığı silahlarının kullanımının
engellenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü
ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Ömer Fethi Görer

Anıtepe

Ahmet Barış
Adana M.

Levent GÖK

Ankara Milletvekili

Antalya M.

Serhatin Talu

Deniz YAVUZ YILMAZ
Zonguldak Milletvekili

Başak Sert
İzmir M.

Mahmut Gökler
BURSA
BURSA M.

Tahsin Tarhan

Hüseyin YILMAZ
Adana M.

Kocayeli
Samsun

MURAT BAKAN
İZMİR M.

MAZKAN

Mahmut Tarhan
BURSA

ÖZKAN YALIN
BURSA

SİBEL ÖZDEMİR
İSTANBUL

Tuğrul Kaya
Kütahya
Alanya

Kemal ZETBEK
Samsun

Hüseyin ŞEKİR
Adana
MS

Yüksel Özkan
BURSA M.

